

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, plața mare nr. 30.
Hiziorii neirancate nu se pri-
mesc. — Manuscrisul nu se
retrimite.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI DE ANUNTURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Nuz. Augensfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
peh Nachf., Anton Oppelk.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körsz.).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o seriă garmond pe o coloană
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tari-
fi și învoială. — RECLAME pe
pagina 8-a o seriă 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 A. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 fr., pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Teșagul Inului Nr. 30, orașu
L. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe
luni 6 corons. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 227.

Brașov, Marți-Miercuri 16 (29) Octombrie.

1902.

A perit rușinea.

Die Schande nimmt ab
mit der wachsenden Sünde.
Schiller, Fiesco III. 2.

(a) Intre multele miserii interne,
de cari suferă națiunea noastră, ocupă
un loc principal miseria școlară.

Sub școlă noi n'am înțeles nici
odată edificiul, unde se adună elevii
și învățătorii, ca să facă împreună
ceea ce se numește instrucție și edu-
cație.

Era odată o vreme, când înv-
țătura nu era împărțită de pe ca-
tedră la o sumă de elevi, cari se-
deau în bănci, ci măestrul. — care de
sigur va fi întrecut în știință și vir-
tuți pe mulți meșteri-ștrică în ale
dascăliei, cari în timpurile noastre
purtă cu atâta mândrie titlul de pro-
fesor, — își comunica învățăturile pe
la răspântii, preumblându-se în sus
și în jos, ér elevii se preumblau ală-
tura cu densus și pânneau cu sete
cuvintele, ce răsuna de pe buzele
măestrului.

Școlă era.. însuși învățătorul.
Mai târziu, înaintând civilizați-
unea, s'au ridicat edificii pompoze, ca
să fie adăpost științelor, ér profes-
orii savanți tilcuiau de pe catedre
înălțate învățăturile miilor de ascul-
tători, cari ședeau la picioarele lui.

Și acuma însă, ca și în vechime
învățătorul era acela, care făcea școlă,
ér edificiul cu toate aparatele, de cari
făcea us întru predarea științelor, nu
erau decât nisce instrumente vile,
cărora învățătorul le insufla spiritul.

A rămas deci până în ziua de
astăzi adevăr netăgăduit. că înv-
țătorul este școlă, și... când auđim
vorbindu-se, că în cutare seu cutare
loc este școlă bună, tot-déuna trebuie
să ne gândim în prima linie, că acolo
este un învățător bun, care face re-
numele școlii.

Era un timp, când noi Românii
nu aveam edificii pompoze de școlă,
ér cartea, multă puțină câtă se în-
v-ța, se înv-ța în tinda bisericeii.
Învățătorul era inspirat de princi-
piile creștinismului și prima virtute
pe care o practica el însuși și pe
care o transmitea elevilor săi, era
frica lui Dumnezeu și rușinea de
ómenii

Și era bună școlă aceea, pen-
tru-că bunii erau învățătorii. Puțină
carte vor fi știut, ce e drept, dér
ceea-ce scieau ei, se prefăcea în os
și sânge în elevii lor, și asta era:
alipirea cătră biserica strămoșească,
pentru-că aveau frica lui Dumnezeu,
și păstrarea limbei și a datinelor
strămoșescii, pentru-că le era rușine
de ómenii a se face lăpădături.

În jumătatea a doua a veacu-
lui trecut s'au organizat și la noi
școlile confessionale.

Cu multe jerte și-au ridicat Ro-
mânii edificiile școlare și și-au plătit
învățătorii.

Nu e vorbă, acele edificii în
multe locuri nu corespund tuturor
cerințelor didactice și pedagogice și
higienice. Nici salariile învățătorilor
până în ziua de astăzi nu sunt așa
de bune, încât să nu mai lase ni-

mica de dorit. Aveam însă mân-
găierea, că biserica având sub con-
ducerea sa educarea corpului didac-
tic, pe la preparandiile diecesane,
învățătorii ce vor eși de acolo, vor
fi cu frica lui Dumnezeu și vor avé
rușine de ómenii.

Correspondența, ce ni-se trimite
din Sălăgiu și pe care o publicăm
în numărul de astăzi, ne arată, că
și această unică mângăiere, ce o mai
aveam, încă n'a putut să ne rămână
deplină și neturburată

Două-deci și unu de învățători,
de sigur mare parte, decât nu toți,
eșiți din preparandia din Gherla,
unde ca băieți săracii erau hrăniți
de pomană în tot cursul studiilor,
cu prisosul ce rămânea de la hrana
clerului tiner, — se scólă astăzi în
potriva superiorilor lor legali și na-
ționali și într'un fel de manifest pu-
blicat în organul oficial al comita-
tului Sălăgiului, adreséză mulțumiri
unui funcționar administrativ, care
nu scim cu ce drept, intervenind
într'o anchetă ordonată de cătră
autoritatea bisericească contra unui
învățător, „l'a salvat“.

Acești învățători, perđendu-și
rușinea de ómenii, promit că vor fi
în prima linie de bătaie în acel răs-
boiu cultural, pe care óre-care poet
laureat l'ar fi inaugurat întru recu-
cerirea Ungariei și își incheie mani-
festul cu cuvintele sacrilege: „Să
trăiescă toți aceia, cari își dau silința a
ne libera din cătușele conaționalilor
noștri!“

Am auđit despre certe ivite
intre cei doi factori importanți dintr'o
comună, între învățător și preot, am
auđit chiar și de scandaluri, dér ca
lipsa de rușine să se potenteze până
la o așa măsură, asta n'am fi pu-
tut'o crede despre „luminătorii“ blân-
dulii și tolerantului nostru popor.

Și unde se întemplă acesta?

În patria lui Bărnăuțiu! În clas-
sicul Sălăgiu, unde interesele înv-
țătorilor tot-déuna au fost spriginite
cu cea mai mare căldură de cătră
inteligența bisericească și mirénă!

În adevăr, nu putem să stigma-
tisăm această apariție stranie, de cât
cu cuvintele lui Schiller, puse în
fruntea acestui articol și cari pe ro-
mânesce sună:

„Rușinea piere în măsură ce
crește păcătoșenia!“

Proiectul despre inrolarea re-
serviștilor de întregire scim, că nu
se va desbata curând în comisiunea pen-
tru armată a camerei. Guvernul însuși a
amânat desbaterea, dând prin acesta a-se
înțelege, că se vor face modificări în proiect
„Neue Freie Presse“ crede a sci, că s'au
stabilit deja în principiu modificările și
nu se așteptă, decât declarația parlamen-
tului austriac, pentru-ca modificările din
cestiune să fie introduse de fapt. „Pester
Lloyd“, care întreține legături cu cercurile
guvernamentale și este bine orientat și
în afacerile militare, spune și mai mult.
El dă proiectului sentința de mórte într'un
articol panegiric, în care dojenesc —
blând, ce e drept — pe guvernul maghiar

pentru acest nenorocit proiect și dice, că
ar fi fost mai bine, decât guvernul eșia pe
față cu pretensiunea înmulțirii contingen-
tului armatei.

„Ajutorarea“ bisericelor. În bud-
getul pe 1903 guvernul a urcat sumele,
ce se dau diferitelor biserici, ca ajutor din
partea statului, cu 600,000 mai mult ca în
1902. Suma totală face 2.949,344 cor. Aju-
torul bisericeii aug. evang. va fi de 226,000
cor. (cu 74.000 cor. mai mult); al biseri-
ceii reformate 330,500 cor. (cu 119,500 cor.
mai mult); al bisericeii unitare 30,000 cor.,
al bisericeii rom. cat. 40,000 (înainte 30,000);
al bisericeii greco-catolice 234,000 (mai
înainte 198,000); al israeliților 38.500. Con-
grua preoților prevăduță în art. de lege
14 din 1898, s'a urcat de la 1.450,000, la
1.700,000 cor.

„Procesul de presă al ministrului
de culte“. Sub titlul acesta aduce o fôie ma-
ghiară din Budapesta scirea, că la ordinul mi-
nistrului de culte și instrucțiune publică
procurorul a pornit proces de presă în
contra fôiei naționale slovace „Narodnie
Novini“, ce apare în Turoț-St.Mărtin pen-
tr'un articol în care se atacă ordonanța mi-
nistrului Wlassics privitoare la instrucția
obligătoare a limbei maghiare în școlile
primare. Judecătorul de cerc Lang din
T-St.Mărtin a citat la 21 Oct. pe d-l
Ambros Pietor, redactorul responsabil al
lui „N. N.“, care a declarat, că autorul
articolului este colaboratul său d-l Svelo-
zar Hurban Vajanszky. În partea încrim-
inată a articolului se dice, că ori cât de
mari și mărețe au fost scopurile ministru-
lui Wlassics când a dat ultimul său ordin
circular cătră inspectorii de școle, totuși
un lucru e necondiționat adevărat: măsura
acesta involvă în sine intenționată și si-
gura timpire a băieților școlari. Ordonanța
contravine legii scrise și legii morale, se
apune minții și conștiinței. Porunca mi-
nisterială vatemă art. de lege 44 din 1868
calcă în picioare limba maternă a altora,
sentimentul național și asupresce în mod
tiran pe om în ideile sale cele mai sfinte
în amintirile și necesitățile sale spirituale....

Pentru aceste și altfel de constatări
Wlassics a cerut să fie tras la bara jus-
țiție autorul articolului din „Nar. Nov“,
ér foile șoviniste dic, că acest proces este
„al ministrului de culte“. — Fôrte ni-
merit!

Infrângerea răsvrătirei macedo-
nene. După cele mai noue sciri, răsvră-
tirea din Macedonia e complet înfrântă.
Satele de la graniță sunt seu pustii, fără
locuitori, seu în flacări. Populațiunea fuge
în Bulgaria. — Se confirmă scirea despre
luarea pasului Kresna de cătră trupele
turcesci — În Djumaia a sosit un batalion
de Albanesi mahomedani. — Se anunță,
că generalul Zontceff, care s'a dus să
lupte în Macedonia, ar fi fugit în partea
dréptă a riului Struma. — Partisanii celor
doué comitete bulgaro-macedonene, se
trădeză reciproc.

Din Sofia se telegraféză, că guvernul
bulgar a adresat marilor puteri o notă
circulară prin care respinge acușiunile
Turciei cum că ar protegea mișcarea ma-
cedonénă. Prin aceeași notă guvernul bul-
gar atrage atențiunea puterilor asupra si-
tuațiunei amenințătoare din Macedonia, ru-

gându-le, ca reforme să fie introduse în
conformitate cu tratatul de la Berlin; altfel
va fi imposibil guvernului princiar de a
înfrâna mișcarea din principat în favoarea
macedonenilor.

Din sursă diplomatică se confirmă
scirea, că guvernul german a intervenit ofi-
cios pe lângă Pórtă pentru a pune capăt
stărei precare din Macedonia. În acest de-
mers, se vede explicația energiei deosebite
desfășurată de guvernul din Constantino-
pole în reprimarea mișcării revoluționare.

Noul arhiepiscop și metropolit al Bucovinei.

Vestea despre numirea I. P. S. Sale
Dr. V. de Repta ca arhiepiscop și me-
tropolit al Bucovinei și Dalmației, a um-
plut de bucurie inimile fraților noștri ro-
mâni din Bucovina, căci persóna nou nu-
mitului arhipăstor e pârtașă de iubirea și
venerarea generală. Activitatea sa atât
ca preot, în diferitele grade hierarchice
ce a ocupat, cât și ca om de știință, este
apreciată de toate cercurile și i-a garantat
înca de mulți ani încrederea fiilor bise-
riciei.

Noul metropolit a sosit în Cernăuți
Vineri sêra. La gară i-s'a făcut o frumoasă
primire așteptat fiind aici de sutele de fi
ai bisericeii în frunte cu archimandritul
M. Calinescu, care a ținut o scurtă vor-
bire urând metropolitului ajutor de la
Dumneđu, ca să pótă purta noua și
gréua sarcină, ce a primit'o asupra sa. De
la gară metropolitul a plecat cătră pala-
tul reședinței arhiepiscopale. Trăsura ce
o ocupa I. P. S. Sa. era urmată de un șir
lung de trăsuri, formând un cortegiu im-
posant. În vestibulul reședinței era aștep-
tat de alumnii seminariaili în frunte cu
spiritualul lor G. Teleaga, care rosti că-
teva cuvinte de bineventare. Întempera-
rea lipsită de oficialitate, a avut un ca-
racter însufleșitor și intim.

Din acest incident „Deșteptarea“ din
Cernăuți scrie următoarele:

„...Biserica drept măritóre din Buc-
ovina nu este limanul liniștei și păcii, sub
manta se acopere multe dorinți și dureri.
Multe glasuri se ridică cătră stăpânul ei,
cerend alinarea durerilor și împlinirea do-
rințelor. În noul arhipăstor residă spe-
ranța, că pururi va fi înclinat a da asculte-
tare glasurilor îndurerate, că la vederea
problemelor complicate și multe, departe
de intimidare, va păși cu putere ofelită
în toiu lor, spre a le da rezolvarea bună
și folositoare. Dela noul arhipăstor se pot
aștepta multiplele reforme, cari sub pre-
siunea vremii cer întrare în organismul
bisericeii, spre a o face capabilă de îm-
plinirea esactă a dumneđeescii misiuni.

Situația bisericeii noastre este cu atât
mai grea fiind-că ea — deși statul de
mai multe decenii acum a primit forma
constituțională — încă și astăzi trăesce
în atmosfera absolutismului. Ea nu are
for legislativ. normele pentru regularea
afacerilor ei se baséză pe ordonanțe, față
de ea nici măcar legile fundamentale de
stat nu se află în deplină aplicare. Pen-
tru leguire statul are parlamentul, țerile
dietele, biserica noastră nu are nimic, de
cât unilateral ordonanțele. Această situație
este insuștinabilă. Este deci cel mai în-
semnat postulat al vremii ceea ce cu
atâta insistență de peste jumătate de se-
col se cere: constituțirea definitivă a con-
gresului bisericesc. Dee bunul Dumnezeu,
ca sub noul arhipăstor să capete ființă
această dorință, a cărei realizare este o
condiție de viață pentru biserica noastră“....

Clasare s
Wlassics
Vasilescu Re
kari și u
s

Pământ — Maghiarului.

Intr'un articol pe șese colone „*Buda-pesti Hirip*” de la 26 Octomvrie se ocupă cu cestiunea de a-se da țeranului ungar pământ cât mai mult.

După ce arată importanța proprietății pământului și după-ce se plânge amar, că pământul „fuge” de sub picioarele Maghiarilor, ocupându-l „streinii”, etă ce serie foia șovinistă:

„Trebuie să ne oprim odată pe cariera, ce promovă, séu care nu pôte reține nimicirea caracterului național maghiar al Ungariei. A face să posedă Maghiarul pământ cât mai mult, a întinde proprietatea Maghiarului pe teritoriul cât mai vast: etă ceea-ce vestim noi! Așă-dér, pământ țeranului maghiar, dér număr țeranului maghiar, care este cel mai bun soldat pentru apărarea țării, e cel mai acomodat pentru civilizație și are aptitudinile cele mai mari pentru cultivarea pământului (!) Pretutindent acésta trebuie să străbată patria celor patru riuri, ca un cuvânt sfânt. Ceea-ce până acum a fost numai o rugă țerănescă, aceea este acum condiție sine qua non a caracterului maghiar al țării, — pământ țeranului maghiar, pământ în măsură, ca nu numai să vegeteze pe el, ci să se sporască și să se întindă. Trebuie să satisfacem acésta pretensiune grabnic și conscient...”

„Calea pe care să facem, ca țeranul maghiar să ajungă la ceea ce-i lipsese și ceea-ce este o pretensiune a scutirei și dezvoltării caracterului național, ni-o arată împrejurările. *Trebuie să satisfacem pe țeranii maghiari și de cei cari nu vor să devină Maghiari!* Mica séu marea proprietate nu alterează acésta. Nu ne gândim la confiscare neîndurătoare, ci numai la măsurile legale, cari oferă despăgubire completă, la procederea ale cărei cheltuieli le-ar susporta statul, marea și mica proprietate.

„Audiți deja țipetul ce-l vă deștepta ideia acésta a noastră (!) nu numai la streinii, ci și la naționalitățile noastre. Etă tirania de rasă (!) — față cu care ne răspund cu dicerea: *fiat justitia et pereat mundus*. Se pôte că așa este. Se pôte, că din punctul, de vedere al celorlalte lumi, dicerea noastră să fie nedreptă. Noi însă vedem (?) dilnic lacrimile ce curg în riuri, simțim durerea arderei jăratecului, vedem ranele deschise ale caracterului nostru național și ruinarea fatală a viitorului, când țeranul maghiar, cu sufletul zdrobit, își părăsește vatra părintescă și când clasa mijlocie maghiară merge spre ruinare. Este o dicere istorică, ce-i drept, fie justitie, séu pierdere lumică. Dér decât *mundus*, pământul, piere pentru noi, pe séma cui rămâne justitia?...

„Nu este dreptate, ceea-ce servese spre paguba noastră. Nu ne trebuie doctrina din care resuflă peirea națională. Să se prăpădescă lumea, decât a noastră lume nu pôte fi menținută, pustiască-se cu ideile, frumșetea, bucuriile și adevărurile ei, decât noi nu putem rămâne în ea ca Maghiari și decât nu ne putem desvolta ca Maghiari. Din punctul de vedere al imperia- lismului maghiar scriem acésta cu litere înflăcărâte, ca fie-cine să o pôtă ceti: *pereat justitia, sed fiat Hungaria*”.

Mai vreți comentariu?

SCIRILE DILEI.

— 15 (28) Octomvrie.

Ministrul Wlassics în Brașov.

Luni ministrul Wlassics, care sosise în Brașov Duminecă séra și a petrecut noptea într'un vagon-lit la gară, a vizitat fără de veste gimnasiul nostru românesc pe la orele 9 dimineața. S'a uitat la planul de ordine și s'a asistat la prelegerea din ziua următoare a uneia din clasele gimnaziale. Pedelul i-a dat de scire că fiind sârbătoare, toate clasele s'au închise. De aici ministrul a docentul de la unicele clase, se dice este secretar al gimnasiului evang. sârbă-

șesc vizitând acolo câte-va clase, a plecat apoi la școala reală de stat și la gimnasiul confes. rom. cat. La 12 ore ministrul a luat prânzul la restaurantul Ianura de la villa Kertsch. După masă s'a urcat în apartamentele viliei să odihnescă puțin și apoi a plecat la Részov. Peste nopțe ministrul a dormit tot la gară. Astăzi Marți dimineața d-l Wlassics, însoțit de docentul Rényi, a vizitat gimnasiul român și în special prelegerile de limba germană latină și maghiară din clasa a șaptea și a opta. A adresat școlărilor diferite întrebări tot numai în ungurese, ca să vadă cât pricep și cum știu răspunde ungurese. I-a pus să traducă din limba germană, ba chiar și din cea latină în ungurese etc. A mai vizitat apoi clasa a 3-a comercială și școala română de fete. De aici a plecat la Săcele și cu acceleratul dela 2 și 45 min. s'a reîntors luând direcția spre Budapesta. Dacă ministrul-călător se va duce direct acasă séu va mai face incognito încă unde-va vr'o surprisă cu visita sa, nu putem ști.

Masa studenților academici din Clușiu. Înființată de „Economul” în Clușiu prosperază. Inceț încet tot mai picură câte un ajutor și se mai crează câte-un loc liber. Mai în urmă „Șomeșana” din Deșiu a oferit 180 cor. și d. Dr. Al. Mocsonyi 200 cor. De prezent sunt 12 beneficiari în total, dar după cum află „Unirea”, afară de cei publicați deja, sunt: A. Greavu st. iur., Traian Petrașcu med., Oct. Popa iur., Iustin Cl. Iuga iur. și Emil Pop iur. — Se mai speră mult de la băncile românești și de la generoșii particulari, dintre cari până acum numai d-nii Havasi și Mocsonyi s'au arătat.

Congregația comitatului Arad s'a deschis ieri, 27 Oct. Protopopul G. Popovici-Șirvia a criticat convocarea congregației pe zi de sârbătoare românească. Fișpanul a promis, că pe viitor va fi cu atențiune la sârbătoarele Românilor. D-l M. Veliciu a interpelat în cauza unor neregularități de la alegerile de notari, la ce ocărnuirea comitatensă a răspuns, că s'a deschis cercetare. — D-l Dr. Ștefan C. Pop, avocat, a criticat raportul vice-șpanului, stăruind asupra misiunilor administrative și combatând neinteresarea autorităților față de locuitorii comitatului Arad. Raportul vice-șpanului nu-l ia la cunoștință. Vice-șpanul se ocupă și el pe larg cu obiecțiunile făcute de membrii români. Raportul i-se ia la cunoștință.

Inchiderea expoziției industriale românești din Sibiu. În ziua de 26 Octomvrie la orele 3 p. m. a avut loc în Sibiu solemnitatea de închidere a expoziției industriale de Sibiu. D-l V. Tordășianu a rostit discurs de închidere și pe urmă s'au distribuit premiile. Séra a fost teatru de diletanți și bal. Expoziția se îmbogățise în zilele din urmă prin mașinile mecanice de țesătorie, venite din România. Albumurile mustrelor de lucru manual, cari au fost espuse, se vor fotografia și se vor scote în colorii la institutul artistic Drottler. — Expoziția a fost vizitată în timpul de la 19 până la 26 Octomvrie de către 5971 persoane.

Promovare. D-l Vasile Meșter, redactor la „Tribuna” din Sibiu a fost promovat în ziua de 25 Octomvrie doctor în științele juridice la universitatea din Clușiu. — Felicitările noastre!

Mausoleu pe mormântul poetului Bolintineanu. Administrația casei bisericești (București) a deschis un concurs pentru ridicarea unui mausoleu pe mormântul neuitatului poet Dimitrie Bolintineanu, care este înmormântat în curtea bisericii satului Bolintinul din Vale, din județul Ilfov. Valoarea monumentului va fi de 5000 lei. Fondurile au fost oferite de către primăria Capitalei. D-l Carol Stork a prezentat o propunere în acésta privință, la casa bisericești.

Inginerii noi. D-nii Victor Blășan (Săcărâmb) și Ioan Andreea (Ighiu) au obținut diplome de ingineri montani.

Protopop român la înmormântarea unei calvine. Ni-se serie: „In săptămâna trecută preotul calvin din Chendi Lona își înmormântă pe mamă-sa. Actul înmormântării îl îndeplinesc 3 preoți de confesiunea lor. Mortul e transportat în cripta familiară la Dobâca. Protopopul român gr. cat. al tractului Lugerdui, diecesa Gherlei, care — se recomanda la osul de ros pe viitor — la ajutorul ministerial — alergă într'u întipinarea cortegiului și, spre batjocura clerului românesc, îmbrăcat în ornate bisericești a rostit în „o ungurească foarte bună” predică. E dureros, că în mijlocul nostru se află unii preoți pătimiști și loviți la creeri, cari nu se sfîșesc a debuta cu asemenea porniri desbrăcate de ori-ce respect față cu biserica lor. Tot am auzit, dér n'am putut crede, că așa de pătimiști s'au fie protopopul „de Vilma karujfalva Sabin Cotoian”. Cu de alegerile dietale din anul trecut a întrecut pe ori și care corteg maghiar, în anul acesta începe a preamări pe calvinii în ornat bisericești cu predică ținute în limba maghiară. Ore unde este ordinariatul de la Gherla? Așa de nepăsător să fie, încât se ierte participarea protopopilor la înmormântări calvine și acolo să țină predică în limba maghiară? Dér închei cu latinul: „Pelle sub agnina latitat mens saepe lupina”.

„Apărarea Națională”, diarul naționalist și antisemit din București, care de mai multe luni a încetat de a mai apare, cu ziua de 20 Octomvrie își va reîncepe apariția.

Succesul unui chirurg român. Am amintit deja de onoarea, ce i-s'a făcut doctorului Toma Ionescu din București, care a fost invitat de a face o operație la Paris. Se pare, că membrii congresului, cari au asistat la operațiunea făcută de savantul și abilul chirurg român, credeau, că va fi imposibilă, și cu toate acestea a fost executată cu cel mai complet succes. — De atunci doctorul Ionescu a repetat aceeași operație încă de două-ori la Paris, la 22 Octomvrie la clinica profesorului Pozzi și la 23 Octomvrie la spitalul Lariboisière (serviciul profesorului Regmir). Pentru Luni, în 27 Oct. doctorul Ionescu a fost invitat să facă aceeași operație la Viena la clinica profesorului Schauta.

Viriliștii comitatului Alba-inferioară. Viriliștii români pe anul 1903 în congregațiunea comitatului Albei-inferioare sunt următorii: Escl. Sa Dr. Victor Mihail din Blașiu, Dr. Augustin Dumitreanu din Budapesta, Ioan Cirlea din Alba-Iulia, I. M. Moldovan din Blașiu, Dr. Alesandru Pop din Blașiu, Nicolae Adamoviciu din Bucium, Petru Fizeșan din Abrud, Constantin Colbazi din Spring, Mihail Cirlea din Abrud, Rubin Patia din Alba-Iulia Ioan Rusan din Mesentea, Ioachim Totolian din Chișfalău, Ioachim Fulea din Alba-Iulia, Dr. Laurențiu Pop din Abrud George Vancea din Blașiu, Iosif Muntean din Bărbant, Ioan Sârb din Cămpini, Ioan Bitea din Cut, George Bocănicu din Roșia-de-munte, Gregoriu Ordace din Blaș George Ivașcu din Abrud, Vasiliu Orășan din M.-St.-Iacob, Antoniu Pop din Bucerdea-vinosă, Simeon Henzel din Roșia-de-munte, Artimon Blășan din Obreja, Dr. Emil Gerasim din Aiud, Nicolau Florescu din Ighiu, Avram Gree din Cârna, Moise Meșuș din Cricău, Silvestru Nestor din Blașiu, Iosif Cirlea din Alba-Iulia, Teofil Faur din Abrud și Silviu Lazar din Abrud.

Tómna lungă. În grădina d-lui prof. Bonfiniu din Blașiu, o viță de fragi de grădină a produs a doua oră trei fructe mari și frumoșe, cari s'au și copt.

Din vârful Timpei. La restaurantul din grotta de pe vârful Timpei este un registru, unde vizitatorii obișnuiesc a-și scrie numele, eventual și impresiile, pe cari li-le inspiră momentul. Găsesc aici fel de fel de note în limba română, maghiară, germană, francesă, armenescă și

grecescă. Mai tôte se referă la frumșetea naturii și la privelisea admirabilă, ce se oferă asupra țerii Bârsei. In notele scrise de jidovi și Unguri însă predomină nuanța patriotică, exclamațiunile referitoare la Arpad, pe care îl invocă să protégă națiunea maghiară. Jupânul Hermann Stein de pildă la 28 Iunie a scris pe jidovesce următorul salut: „*Schollem lehesc den Arpad*”. La 17 Iunie un patriot nedescris scrie în registru următoarea exclamație: „Când va veni timpul, ca în acest registru să nu vedem, decât rânduri curate maghiare?” — De desubt tot un necunoscut răspunde pe românesc: „*Nici odată!*” Interesantă este constatarea, ce o face un vizitator ungar înscris sub numărul curent 893, la 14 Iulie și exprimată prin următoarele cuvinte:

Adevăratul maghiar de aici din vârful Timpei vede, cât de mic sunt dacoromânii și Sași, cari umblă pe străzile Brașovului!”

Colosal!

Oltenii la Paris. Alaltă-eri au plecat cu trenul de Predeal doi-spre-dece Olteni angajați de un impresariu pentru capitala Franței, cu scop de a dansa pe diferite scene dansurile naționale românești. Acești Olteni au fost provăduți cu nisece costumuri naționale foarte frumoșe și cu un frumos drapel român. Oltenii vor avé, în afară de spesele de călătorie, și întreținerea întrégă, câte 200 franci pe lună.

Asasinul lui Stambulow condamnat. În procesul contra asasinilor lui Stambulow, s'a pronunțat sentința Vineri, prin care Mihail Stawrew, supranumit Halju, a fost condamnat prin verdictul unanim al juraților la mörte prin ștrâng.

AVIS. Se aduce la cunoștința celor interesați, că la „*Filiala Albina*”, cu începere din 1 Nov. n., orele de birou se vor ține: dimineața de la 9—1 și d. a. de la 3—5.

Academia Română a înștiințat familia Șutu din Iași, că tôte cărțile găsite în cafasal bisericești Bârboiu, acum 5 luni, și cari aparțin familiei, vor fi luate de Academie. Familia va fi despăgubită cu 80 = 100.000 lei, dice „*Liberalul*” din Iași. Cărțile sunt de mare valoare și multe din ele au aparținut bibliotecii Voievodului Al. Mavrocordat.

De ale ortografiei. D-l Dim. Teleor, cunoscutul publicist, va ține săptămâna acésta la Ploesci, în sala „*Cooperativă*”, o conferință: *Trei-deci de ortografii în limba română*.

Zăpadă. În Predeal și Sinaia a nins alaltă-eri o zi și o nopțe întrégă. Munții sunt acoperiți de zăpadă.

Teatru român de diletanți în Sibiu. Reprezentația teatrală dată în teatrul comunal din Sibiu de către societatea meseriașilor români în favorul expoziției, a fost frecventată de un public foarte numeros. Teatrul era atât de plin, încât jumătate din spațiul destinat orchestrei a trebuit să fie cedat publicului. S'au dat piesele „*Vlăduțu mamei*” și „*Ruga de la Chiseteu*”. Eroul serii a fost d-l D. Axente, care a cererat furtuna de aplause. Nu mai puțin a fost aplaudat și d-l N. Bratu. Corurile au fost foarte reușite și solistele s'au distins. După teatru a urmat dans până în zorii de zi.

Cutremur. Din Agram ni-se scrie, că în 24 Oct. n. séra a fost acolo un cutremur de pământ, care a durat 2—3 secunde. Pagube nu a cauzat, căci cutremurul n'a fost așa de vehement ca cel de la 17 Decemvrie 1901.

Teatru german. Mâne Miercuri va fi beneficiul d-lui regisor *Karl Mauth* și se va da piesa „*Die Philosophie des Geldes*”.

Lipsă de demnitate națională.

Reuniunea învățătorilor gr. cat. din Sătmariu-Ugocia și-a ținut anul acesta adunarea generală în Baia-Sprie, cu care ocaziune s'a dat și o petrecere cu dans. Învățătorul din Baia-Sprie d-l Atanasie Lupan, ca aranșor și cassier a dat socotelă despre încassarile și cheltuelile petrecerei, cu care comitetul societății pe semne n'a fost mulțumit, căci însuși președintele reuniunii d-l Ioan Leșianu îl somază pe d-l Atanasie Lupan, în numele comitetului, să dea socotelă cu piese justificative, în totă regula, deoarece „însuși d-l Lupan ar fi declarat, că încassarile au fost mult mai mari, decât cheltuelile și nu vré să presupună, că d-l Lupan ar dori să fie retribuit în bani pentru ostenelele depuse ca aranșor“.

Cum-că aranșorii și cassierii balurilor și petrecerilor trebuie să dea socotelă cu piese justificative, credem că este lucru natural. Și că decă respectivii aranșori nu dau socotelă în totă regula, ori că celor interesați și chemați a controla li-se pare, că cheltuelile au fost prea mari și n'a rămas pentru scopurile filantropice seu culturale, de cât o sumă prea neînsemnată, tot așa de natural este, ca aranșorii să fie somați în public a se justifica. Asemenea lucruri s'au mai întâmplat și în alte părți, d. e. cu ocaziunea unei petreceri, ce s'a dat vara trecută în comuna Vlădeni, comitatul Făgărașului. Aici s'au spălat rufele ei între ei, publicându-se somația și răspunsul într'o foie românească.

Ceea-ce e nefiresc din partea comitetului reuniunii învățătorilor români din Sătmariu Ugocia, este că președintele d-l Ioan Leșianu se adresează în chestiunea acasta la diarul „Felsőbányai Hírlap“, tratând o afacere internă a unei societăți românești într'o foie străină, al cărui public cetitor ride în pumni de „învățătorii valahi“, cari nu dau „socotelă curată“ despre banii, ce-i manipulează.

Din Sălagiu ne trimite acum un amic al foie noastre o declarație semnată de mai mulți învățători români și publicată în limba maghiară în organul oficial al comitatului. Declarația acasta, sub care și-au pus iscălitura 21 de învățători români, conține laudă și mulțumită adresată unui solgăbiru, care cu ocaziunea unei anchete ordonate de superioritatea legală confesională contra învățătorului din Periceiu, a sărit în ajutorul acelu învățător și „l'a salvat“. Pamfletul se termină cu cuvintele:

„Să trăiescă toți aceia, cari își dau silința a se libera din cătușele conaționalilor noștri!“

Correspondentul nostru esprimându-și indignarea ce o simte în urma unui asemenea manifest, emanat de la nisce învățători români, revoltați contra autorității lor legale, caută motivele acestei degețări în educația lor primită la preparandia din Gherla, unde — după cum spune d-sa — lipsesce îngrijirea necesară, ce ar trebui dată viitorilor educatori ai poporului român.

Fără să insistăm asupra acestei acuzații, dăm mai jos în traducere pamfletul învățătorilor români, atragând atențiunea autorității bisericești competente asupra miseriei morale din Sălagiu, din care a putut să iasă numitul manifest, ca un fruct din cale afară întristător.

Amicul nostru ne rogă să nu publicăm numele învățătorilor motivându-și părerile cu cuvintele: „Pentru ce se le dăm pe laj binevenit, ca să alerge cu numărul școlii“ în care se vor publica acestea în la inspector și solgăbiru, arătându-și numele tipărit și cerând să fie numiți la școala de stat, deoarece cu Români, cari sunt persecutați, nu mai pot trăi“.

Nu suntem de acord cu părerea correspondentului nostru și odată cu faimosă declarație, trebuie să le punem și numele, pentru-ca să rămână dovadă pentru toate generațiile viitoare, până la ce punct de decadentă au ajuns acei 21 de învățători români într'un timp când interesele bisericești și neamului ar cere jertfe desinteresate...

Etă acum faimosă elucubrațiune:

Red-șteptarea noastră.

Cu ocaziunea intrării în vigore a art. XXVI din 1893, referitor la regularea salarelor învățătoresci, în potriiva intențiunei nobile a corpurilor legiuitoare din iubita noastră patrie la forțe mulți învățători gr. catolici din Sălagiu, în loc de bucuria sperată, li-s'au pricinuit numai neplăceri, când, față cu cei ce susțin școala, cereau executarea legii, căci aceia cari ar fi trebuit să lumineze poporul despre scopul sublim și salutar al legii, vrășmașii sorței mai bune a învățătorilor — pe ascuns au așțat poporul, ușor de sedus, contra învățătorului și din scânțea pusă, în multe locuri a izbucnit incendiu atât de mare, încât cei ocrotiți de lege, au trebuit să ardă în el. (Horrendum!)

Prada deplorabilă a unui asemenea incendiu a fost și colegul nostru, repausat Ilie Poușan din Badon, care a ispășit cu viața prigonirile nedemne. Și cu durere vedem, că victimele de până acuma încă nu au satisfăcut pe deplin dorințele ciudate ale stăpânilor noștri (hüber urainak) față cu noi, ci aleșuesc după nouă victime.

Drept țintă a fost luat de-oamdată Oltyan László, învățător gr. cat în Periceiu și vice-președinte al reuniunei noastre, în potriiva căruia s'a ținut dille acestea pentru a doua oră cercetare disciplinară și decă în comisia investigătoare n'ar fi fost de față ca personificare a justiției maghiare d-l solgăbiru Tarpai Miklos, pe care cu acastă ocaziune între marginele dreptului și ale dreptății nu l'a intimidat nici un fel de presiune, nici chiar eventuala denegare a voturilor membrilor români din congregațiune, atât de prețioase la alegerile administrative, — colegul nostru Oltyan, în vederea prea onoratei inteligenței române din Sălagiu, ar fi ajuns la sorțea repausatului Ilie Poușanu.

Noi nu putem respăti în alt chip generositatea față cu colegul nostru și față cu noi toți, generositate manifestată de cătră onor. domn solgăbiru cu risicul și sacrificarea propriilor sale interese, de cât că punând la o parte orice servilism, declarăm în fața lumii și a țerei, că în rășboiul cultural proclamat de poetul laureat pentru recucerirea Ungariei, vom lupia în tot-d'acura în prima linie: de bătaie cu estremul curagiu, și vom îndemna la acest rășboi sfânt și pe ceilalți colegi ai noștri; pentru-că din evenimentele de până acuma ne-am cumințit și am scos destulă învățătură, pentru-ca să scim destinge, cari sunt adeverații noștri binefăcători.

Și până atunci, noi cei mai jos semnați îl rugăm pe on. domn solgăbiru, ca să primescă espresiunea cea mai călduroasă a mulțumirii, respectului și a sincerei noastre recunoscințe pentru binefacerea cea mare arătată față cu colegul nostru persecutat pe nedrept și față cu toți învățătorii români din comitat! Să trăiescă regele! Să trăiescă patria! Să trăiescă toți aceia, cari își dau silința a se libera din cătușele conaționalilor noștri! (...kik minket saját véreink békóiból kiszabadítani igyekeznek.)

Semnați: Barna László, învățător în Doba; Papp György, învățător în Giumelcio; Hengye Iános, învățător-diriginte în Recea; Kovács Iános, învățător în Cehalul-român; Pap Miklos Pokola Emil, Marosán Ciceru, Csupe Iános inv. în Stărciu; Orosz Demeter inv. în Marin; Galgó Gábor, inv. în Halmosd; Dobricinai idős Graur Dániel, inv. în S. Giurtelek; Flonta Iános, inv. în Bădăcin; Ghile Illés, inv. în Pria; Buckenthal Todor, inv. în Marca; Cordis Victor, inv. în Chiusești; Degar Iános inv. în Cehiu; Talpos Iános, inv. în Giorocuta; Páska Demeter inv. în Siciu; Gozmen Iános inv. în Fetindea.

Deschiderea alumneului din Lugoși.

Lugoși, 26 Octomvrie n. 1902.

Astăzi am avut în Lugoși o di de sărbătoare, săvirșindu-se cu mare solemnitate deschiderea și sfințirea noului internat lăsat de fericitul avocat Dr. Liviu Marcu pe sēma studenților gr. or. români de pe lângă gimnasiul de stat din Lugoși.

Diminēța la orele 8½ s'a oficiat în biserica rom. gr. or. de aici parastas pentru odihna sufletului regretatului fondator, luând parte tinerimea de ambe secse de la școala capitală română, elevele de la claustru, studenții români de la gimnasiu, on. Epitropie a fundației „Dr. Liviu Marcu“, un numeros public, precum și studenții interniști. După sfânta liturgie am mers cu toții la internat, unde Prea On.

d-n Dr. Popovici, protopresbiter, cu asistența parochilor Ios. Tempea și Nic. Birescu a făcut feștanie, ér după sfințirea apei stropiră cu apă sfințită camerele din alumneu. Acum d-l protopop Dr. G. Popovici prin o pētrunđetőre vorbire puse la inima studenților buna înțelegere între ei, iubirea de aprōpelui, și-i îndemna la silința și purtare bună față de toți ómenii și de superiorii lor și mai presus de tóte se se témă de Dumneđu și se se rușineze și ferescă de tot ce este réu și necuviincios. Face istoricul bisericei noastre și arată vécurile întunecóse prin cari a trecut și progresul făcut prin ajutorul capetelor luminate și fețelor bisericesci. Arată mai de parte, că dorința înființării unui atare alumneu de mult au avut-o conducătorii bisericei, însă lipsele materiale au împedat acasta până acum când provedința ne-a trimis pe acest binefăcător, și astăzi ne putem mângăia de acest institut, care sperăm cu toții, că va fi de mare folos.

Cu acestea se finesce partea oficiosă și se declară alumneul dat destinațiunei sale.

D-l I. Vidu în fruntea corului seu a dat în tot decursul serviciului responsoriile, ér partea neoficiosă cu piesa „Etă diua triumfală pentru al nostru protector!“

Se face acum gustarea pomenei, în decursul căreia d-l G. Joandrea ține o vorbire, în care laudă activitatea d-lui protopop, care e spiritul conducător al acestui internat.

Frumósa și impunetőrea serbare se încheie cu rugăciunea: „Odihnesce Dómne sufletul robului Tēu Liviu!“

N.

Literatură.

„Teologia pastorală“, de Dr. Isidor Marcu, canonic metropolitan. Volumul I. Didactica pastorală. Cu aprobarea Prea-veneratului ordinariat arhiepiscopesc gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș. Blași 1902. Tipografia seminariului arhiepiscopesc. Prețul 4 cor. Pentru România 4 lei 50 bani.

În limba română literatura teologică nu a fost cultivată până acuma așa de intensiv, cum o vedem acasta la alte națiuni, în special la Germani și Francesi. Cu deosebire lipsa unei opere sistematice din disciplina teologiei pastorale se simția forțe mult. Cu o viuă plăcere anunțăm deci apariția unui volum 8º mare de peste 400 pagine, eșit din condeiul laboriosului și eruditului rector seminarial din Blași, d-l Dr. Isidor Marcu. Teologia pastorală a d-lui canonic este destinată în prima linie ca manual pentru candidații de preoți, studenții în teologie, dér va fi de mare folos pentru ori care preot, și ca atare umple un gol simțit în literatura noastră teologică. Clerului din arhiepiscopia de Alba-Iulia este recomandată cartea acasta prin circulara Nr. 5730.

ULTIME SCIRI.

Roma, 27 Octomvrie. Din Modica (Sicilia) sosesc sciri despre enorme pagube cauzate de revărsările de apă. Partea rămasă intactă a orașului de când cu primul de-sastru, e amenințată să fie și ea distrusă.

Londra, 27 Oct. Lui „Standard“ i se depeșeză din Washington, că în proximal nunciu al presidentului Roosevelt se va cere congresului înmulțirea forțelor ofensive, pentru-ca armata se pótă răspunde ori-cărui atac din afară.

„Daily Telegraph“ află, că Țarul Nicolae va merge în Ianuarie să viziteze curțile din Roma, Cetinje, Atena și, probabil, Constantinopol.

Diverse.

Colórea și caracterul. Etă după studiile unui psiholog engles, cum se pótă cunoșce caracterul femeilor după colórea rochiilor lor:

Femeile cari se îmbracă de predilecție în rochii de colórea portocalei au un caracter ale cărui principale elemente sunt: îndărănticia și necazul.

Acelea cari preferă verzele, seu galbenul deschis, se supără repede și au pasiuni violente.

Acelea cari se îmbracă de obicei în violet seu negru, și tóte acelea cari nu se îmbracă de cât în rochii de colóre închisă, sunt femei cari înclină spre melancolie și cari se plictisesc ușor de tóte.

Rochia de colóre cenușie este preferită de femeile nervóse și triste, dispuse a se crede nenorocite pentru un fleac de nimic și a se preocupa și plânge nu numai pentru desilusiunile proprii, dér și pentru acele ale altora.

Femeile cari au predilecție pentru rochiile albe sunt lipsite de caracter și flexibile ca frunđa la vânt.

Acelea cari se îmbracă în roș sunt gentile, spirituale, vesele, amabile, cu inimă; și cele ce se îmbracă în albastru sunt afectuóse, timide și amoresate vecinic.

Rochia de colóre lilas este rochia femeii care nu vrea să facă... conchiste.

Medici originali. În unele orașele din Anglia, din Old England, bătrâna Anglie, sunt obiceiuri, pe cari nu le vei găsi nicăieri.

În tóte țerile din lume, bolnavul își invită medicul la masă; într'un orașel engles numit Moreton-Hampstead e contrar: medicul invită pe clienți.

Acastă mică ceremonie are loc odată pe an, la Crăciun.

Savantul își invită clienții la o copiosă cină și are pentru toți cele mai delicate atențiuni.

Unuia îi dá un aliment, pe care stomacul seu pótă se-l digereze, altuia o beutură prețioasă pentru piept, altuia îi oferă un condiment, care escită apetitul, și așa mai departe.

La ora ceaiului, pe când toți se desfăteză bēnd roșcatul lichid, stăpâna casei seu fiica ei, seu vre-o rudă óre-care a doctorului, se așeză la piano și cântă un menuet bine cunoscut în Anglia, care sfirșesce cu cuvintele: „Plățiți! plățiți! și veți fi bine îngrijii...“

În acest moment, doctorul ia la rând pe toți invitații, îi intrébă de sănătate și le strecoară în mână nota onorariilor lor anuale.

Bine înțeles că, petrecerea nu prea e pe gustul clientelei, dér așa e obiceiul, n'au ce face.

În genere însă nota e plătită.

Duelul lui Li-Hung-Ciang. Sunt puținii cei ce știu originea norocului lui Li. El la 30 de ani, încă necunoscut la curte, se dusesse în Europa să-și facă studiile.

Stătea într'un mic oraș din Olanda, atunci când, într'o di, trecēnd pe stradă, simți o mare durere la cefă. Era un oficer, căruia îi venise pofta de a trage de codă pe Li-Hung-Ciang.

Li se întorce și dá o palmă sdравnă acelu insolent. Se schimbă martorii și are loc un duel.

Un duel! Un chinez care se bate! E un eveniment așa de sensational, încât reprezentanții fiului cerului simt datorie de a comunica faptul împăratului. Acesta nu pótă să-și credă urechilor sale. Cum? Unul din supușii săi să facă asta? Trebuia să cunoșcă pe acest original.

Li se imbarcă pentru Peking, întră în palatul imperial și... onóre supremă... Împăratul îl puse să stea lângă dēnsul pe canapea.

În curēnd și împărătesa i-a dat aceași onóre și de atunci a început norocul lui.

Sosiți în Brașov.

Pe diua de 27 Octomvrie 1902.

Pomul verde: Pasekol, Mandella, Brăila; Barthos, Tóth, Pesta.

Europa: Lövy, Steiner, Pesta; Jakab, Cs. Szereda; Tanzer, Cluși; Ludwig, Majinovsky, Ross, Blumrich, Viena; Stutē, Berlin; Stanzl, Boists, Weiner, Vi-na; Iby, Kienast, Gyömöri, Pesta; Grünhut, Brünn; Genis, Palafrugel (Spania) Molnár, Sătmariu; Lázár, Kaszinsky, Cluși.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge și lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandație.)

Cărți de rugăciuni și predici.

Anghira Mântuirii, cântăcică de rugăciuni și de cântări pentru mângăierea sufletescă **Ediț. IV. corectată.** Gherla. Prețul unu es. în păreți tari colorați 70 bani. (+ 10 b. porto.)

Mărgăritarul Sufletului, carte de rugăciuni și cântări, întocmită pentru toate trunchintele vieții. **Edițiunea IV.** Gherla. Conține peste 343 pag. Legată costă 1 cor. (+ 10 b. porto.)

Micul mărgăritar sufletesc, cântăcică de rugăciuni și cântări, întocmită mai ales pentru copii și mărișori. Legată costă 44 bani (+ 5 b. porto.)

Carte de rugăciuni, cereri și laude întru onoarea Preacuratei Fecioare Maria pentru folosul și mângăierea sufletelor. Prețul legat 40 bani (+ 5 b. porto.)

Cuvântări bisericești scrise de Ioan Papiu Tom. III Preț. 3 cor. pl. 20 b.

Cuvântări bisericești de Ioan Papiu: tomul I, III și IV cuprinde cuvântări bisericești acomodate pentru orice timp; și pentru toate săbătorile de peste an. Pe lângă predici, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor săbătorii. Fiă-care tom separat costă 3 cor. (pl. 10 b. porto)

Predici pe toate Duminecile și sărbătorile de peste an, Vol. I. de Em Elefterescu, cunoscut atât de bine în cercurile românești din numărós le sale scrieri. Are 250 pag. Prețul cor. 3 (+ 20 b. por.)

Predici pentru Duminecile de peste an, compuse după catehismul lui Decharbe, de V. Christ. Conține predici dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameșului. Prețul cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70.)

Cuvântări funebrele și iertățiuni pentru diferite cauze de mörte, de Ioan Papiu Preț. 3 cor. pl. 30 b.

Cuvântări bisericești pre săbătorile de pr-ste au scrise de Ioan Papiu. Preț. 3 cor. pl. 30 b. porto.

Cuvântări funebrele și terticiuni pentru diferite casuri de mörte, întocmite de Ioan Papiu. Conțin vreo 400 pag. Prețul 3 cor. (+ 20 b. porto.)

Mama sfântului Augustin de Emili Bouzard, traducere de Salba Entura de lui prof. Dr. E. Dănuș. Tipografia arhitectesăană din Blăși. Cartea are 31 cöle de tipar (500 pagini) și este fructul ostenelelor unor labor oști studenți în teologie dela universitatea din Budapesta Cuvântul „Salba“ ne reamintese societatea literară cu același nume a teologilor din literatură desfrinată „S-a Barba“ din Viena, cărei societăți îi mulțumim publi area Fabiolei și a unei părți din catehismul cel v-ae al lui Deharbe. Traducătorii ne ofer o estură edificătoare în stil îngrijit, tiparul cu a, hărtia bună. Prețul unu esemplar legat elezant în pânza este 4 coröne (+ 30 b. p rto) Un esemplar broșat 3 coröne (+ 30 b. porto).

Scrieri istorice.

Memorii din 1848-49 de Vas. Moldovan, fost prefect al Legiunei III în 1848-49. Prețul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

„Colonel David baron Urs de Margina la Solfermo și Lissa“, interesanta și eminenta conferență, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. Francis Rieger în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormântului eroiului nostru. Prețul 80 b. (plus 6 b. porto.)

Sz 10630—1902.

tlkv.

Arveresi hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhirrő teszi, hogy Teusch János és Fia végrehajtonak David-ecu Gyö-gy végrehajtást szenvedő elleni 400 kor. tökekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a brassói kir. jár. bíróság területén levő a brassói 3540 sz. tlkvben foglalt 4470, 4471 hrsz. egész ingatlanra 1264 koronában ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902 évi November hó 19-ik napján délelőtt 9 órakor ezen kir. törvényszék 5 sz. árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok beszáranak 10% át

Viața și operele lui Andrei Mureșianu, studiu istoric-literar de Ioan Rațiu, prof. ord. plus preparandia din Blăși. Prețul 2 cor. plus 10 bani. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparand-ului din Blăși.

„Pentru memoria lui Avram Iancu“, apelul dat către ministerul de interne D. P-rcz-ului prin d-l Dr. Amos Francu în cauza fondului pentru monumentul lui Iancu. Prețul este 1 corönă. În România 2 lei plus 5 bani porto.

„Pintea Vitezel“, tradițiunii legende și schițe istorice, de Ioan Pop-Retezanul. Cea mai completă scriere despre erou. Pintea. În ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisirii din toate părțile, pe unde a umb at Pintea. Prețul 40 bani plus 6 bani porto.

„Românul în sat și la öste“. Acesta este titlul unei noue cântăcicele, ce d-l Ioan Pop Retezanul, cunoscutul și meritul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 20 b., cu posta 26 b.

„David Almășianu“, schițe biografice de Ioan Popa. Broșura acestă, prezentă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traduce-re de Teodor V. Păcățian. Prețul 2 cor. (+ 10 b. porto.)

„Țeranul român și ungar din Ardeal“, studiu psihologic popular de I. Paul. Prețul 1 cor. (+ 5 b. porto.)

Mândstirea Putna în Bucovina de fracție Forumbescu. Prețul 20 b. (+ 3 b. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 27 Octomvrie n. 1902

Renta ung. de aur 4%	120 10
Renta de coröne ung. 4%	97 65
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	90 10
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	97 35
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	98.—
Bonuri rurale ungare 4%	201 —
Bonuri rurale croate-slavone	157.—
Impr. ung. cu premii	100 70
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	100 15
Renta de argint austr.	120 55
Renta de hărtie austr.	100 20
Renta de aur austr.	91 00
Losuri din 1860.	150 50
Acții de-ale Băncei austro-ungară	15 70
Acții de-ale Băncei ung. de credit	710.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	670.—
Napoleoniori	19 06
Mărci imperiale germane	116 87 1/2
London vista	239 10
Paris vista	95 15
Rente austr. 4% de coröne	95 05
Note italiene	— —

Cursul pieței Brașov.

Din 28 Octomvrie n. 1902.

Bancnot rom. Cump.	18.90	Vënd.	18.94
Argint român.	18.80	„	18.88
Napoleoniori.	19.04	„	19.07
Galbeni	11.20	„	10.30
Ruble R sesci	2.54	„	—
Mărci germane	117.25	„	—
Lire turcesci	21.40	„	21.50
Scriș fonc. Albina 5%	101.—	„	102 —

Tergul de rimători din Steinbrach.

Starea rimătorilor a fost la 21 Oct. n. de 46,945 capete, la 22 Octomvrie au intrat 1393 capete și au eșit 824 capete, rămânând la 23 Octomvrie n. un număr de 47,572 capete.

Se notéză marfa ungarescă: veche grea dela 112—114 fil. tinără grea dela 114—115 fil., de mijloc dela 118—120 fil. ușöră dela — fil. — Sərbescă: grea dela 115—116 fil., de mijloc 112—115 fil., ușöră 112—114 fil. kilogramul.

készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassó, 1902 évi October hó 1-ső napján.

A brassói kir. tör. szék, mint tlkönyvi hatóság.

Kovács,
elbíró.

1-1.(724)

Sz. 11392—1902.

tlkv.

Arveresi hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhirrő teszi, hogy Vulcu Zevedeu Nicolae végrehajtonak Vulcu Pamfil Dénes végrehajtást szenvedő elleni 120 kor.—fil. tökekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törv.-szék (a fogarasi kir. járásbíróság) területén Szkore község határan fekvő, a szkorei 209 sz. tlkvben 503 hrsz egész ingatlanra 64 kor. 3687 hrsz. egész ingatlanra 15 kor.

742	„	„	9	„	4904	„	„	4	„
835	„	„	11	„	4906	„	„	11	„
859/2	„	„	8	„	4996/2	„	„	13	„
1249/1	„	„	4	„	5565/1	„	„	15	„
1372	„	„	33	„	5751/1	„	„	12	„
1651/2	„	„	12	„	5753/1	„	„	26	„
1734/1	„	„	3	„	5798/1	„	„	25	„
1747/1	„	„	3	„	5935/1	„	„	53	„
2184	„	„	16	„	5948/1	„	„	39	„
2186	„	„	5	„	6433/2	„	„	13	„
2190	„	„	4	„	6575/1	„	„	20	„
2393	„	„	28	„	6583/1	„	„	11	„
2661	„	„	16	„	6685/1	„	„	38	„
2692/a	„	„	13	„	7056/1	„	„	8	„
3088/2	„	„	10	„	7090/1	„	„	1409/1, 1409/2, 1410, 1415 1416/1	„
3623	„	„	2	„	7184/1	„	„	392 koronában ezenel megállapított kikiáltási árban és pedig a C/1 alatt Vulcu Paraschiva Dionisa özvegy javára bekebelezett 1/6-od élethossziglani haszonélvezeti jog sérelme nélkül elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902 évi Decem-ber hó 16-ik napján délelőtt 9 órakor Szkore községben megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.	„
3674	„	„	18	„	1409/1, 1409/2, 1410, 1415 1416/1	„	„	Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok beszáranak 10% át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.	„

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok beszáranak 10% át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogarasi, 1902 évi szeptember hó 10-ik napján.

A kir. járásbíróság, mint tlknyvi hatóság

Schupiter,
kir. albíró.

719.1—1

ABONAMENTE

LA

„Gazeta Transilvaniei.“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe trei luni . . . 6 cor.	Pe trei luni . . . 10 fr.
Pe șese luni . . . 12 „	Pe șese luni . . . 20 „
Pe un an 24 „	Pe un an 40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe an 4 cor.	Pe an 8 fr.
Pe șese luni . . . 2 „	Pe șese luni . . . 4 „
Pe trei luni . . . 1 „	Pe trei luni . . . 2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin
—> mandate postale. <—

Domnii cari se vor abona din nou, să binevoescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea
„GAZETEI TRANSILVANIEI.“